Cauza Vistiņš și Perepjolkins c. Letoniei (satisfacție echitabilă)

Articolul 41

Satisfacție echitabilă

Compensații pentru expropriere acordate în baza considerentelor de echitate

În fapt – În 1994, în baza unor contracte de donație, reclamanții au devenit proprietarii a cinci loturi de teren situate pe o insulă, parte componentă a orașului Riga și ocupată în special de infrastructuri portuare. În anii 1990, în contextul lărgirii Portului Autonom Riga, proprietățile reclamanților au fost expropriate, în conformitate cu o lege specială nouă ce deroga de la normele uzuale privind exproprierea. Indemnizațiile acordate reclamanților au fost fixate la 850 EUR și respectiv 13 500 EUR. Acestora li s-a mai acordat și echivalentul a 85 000 EUR și respectiv 593 150 EUR reprezentând chiria datorată pentru folosirea terenurilor. În urma includerii în perimetrul Portului Riga, valoarea terenului primului reclamant a fost estimată la 900 000 EUR iar valoarea terenurilor aparținând celui de-al doilea reclamant la un total de 5 000 000 EUR.

La 25 octombrie 2012, printr-o hotărâre asupra fondului, Marea Cameră a Curții a declarat, cu douăsprezece voturi la cinci, că a avut loc o încălcare a articolului 1 din Protocolul nr. 1 datorită disproporției nejustificate dintre valoarea cadastrală oficială a terenurilor și indemnizațiile acordate reclamanților (a se vedea Nota Informativă 156).

În drept – Articolul 41

(a) *Prejudiciu material* – Datorită faptului că, în hotărârea principală, Curtea nu a declarat exproprierea incompatibilă cu principiul legalității, criteriile din *Guiso-Gallisay c. Italiei* nu au putut fi transpuse în speță, deoarece, acestea vizau exproprierile ilegale *per se*. Reparația ce trebuia acordată de Stat a fost, prin urmare, limitată la plata unor indemnizații adecvate ce trebuiau să fi fost acordate la momentul exproprierii. Dimpotrivă, nu exista nicio bază legală prin care reclamanții să pretindă pierderea veniturilor nerealizate (*lucrum cessans*) cu privire la perioada ce a urmat exproprierii. Acest capăt de cerere a fost respins.

Compensațiile, ce urmau să fie determinate în speță, nu ar fi trebuit să reflecte, nici ideea unei înlăturări totale a consecințelor interferenței contestate, nici valoarea totală a proprietăților. Curtea a considerat oportun să stabilească sume care erau, pe cât posibil, ”în mod rezonabil apropiate” de valoarea de piață a loturilor de teren. De asemenea, aceasta a hotărât să recurgă la considerente de echitate în calculul sumelor în cauză, ținând seama, în același timp, de concluziile din hotărârea principală, în sensul că autoritățile letone în mod justificat au decis să nu despăgubească reclamanții la întreaga valoare de piață a terenurilor expropriate și că sume mult mai mici ar fi fost suficiente pentru a satisface exigențele articolului 1 din Protocolul nr. 1. Astfel, Curte a redus cu 75% valoarea cadastrală medie reală din punct de vedere economic pe metru pătrat a terenurilor în litigiu, stabilită în baza unui raport de expertiză. Sumele deja plătite reclamanților cu titlu de indemnizație la nivel național au fost deduse. Sumele au fost ajustate pentru a compensa efectele inflației și a fost adăugată dobânda legală. În cele din urmă, Curtea nu a văzut niciun motiv pentru care să deducă din aceste sume chiriile plătite reclamanților la nivel național, deoarece această pretenție a avut o bază juridică diferită de cea a compensației pentru expropriere.

Astfel, cu titlu de prejudiciu material, primul reclamant a primit suma de 339 391 EUR iar cel de-al doilea 871 271 EUR.

(b) *Prejudiciu moral* – 3 000 EUR pentru fiecare reclamant.

(a se vedea*Guiso-Gallisay*c. *Italiei* (satisfacție echitabilă) [MC], 58858/00, 22 decembrie 2009, Nota Informativă 125)

Sursa: http://hudoc.echr.coe.int